

ДОШКІЛЬНЕ ВИХОВАННЯ

5

„РАДЯНСЬКА ШКОЛА“
1952

ЗМІСТ

	Стор.
<i>М. ЛЕШЕНКО</i> — Дружба народів — джерело сили Радянської держави	3
<i>Т. І. ЦВЕЛИХ</i> — За ідейну спрямованість в дошкільному вихованні	8
<i>П. С. ХОДЧЕНКО</i> — Дати дошкільникам хорошу книгу	14
<i>Є. Г. ЛЕВІ-ГОРІНЕВСЬКА</i> — Завдання фізичного виховання в дитячому садку	16

З ДОСВІДУ

<i>А. К. СКУБАКОВА</i> — Виховання у дітей товариських відносин	21
<i>Н. О. КРАСІНА</i> — Використання художньої літератури в роботі з дітьми	25

МУЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ

<i>Л. М. КОГАН</i> — До питання про слухання музики в дитячому садку	32
<i>А. А. ПРИГОЖИНА</i> — Як пробудити в дітей інтерес до музики	36

ОПОВІДАННЯ ДЛЯ ДІТЕЙ

<i>В. Є. КАРАСЬОВА</i> — Суніці поспіли	40
Хто чергує краще	41

ХРОНІКА

Наради з питань дитячої літератури	43
Перша науково-практична конференція працівників дитячих садків Укрпром- союзкас	46

Редакційна колегія:

*М. Ф. Даденков, О. Ф. Єгорова, Н. О. Красіна, Н. Ю. Переверзева,
Ю. (Ф.) Петраківська, Є. К. Сухенко, П. С. Ходченко, П. Р. Чамата,
Т. І. Цвєлих (головний редактор).*

Журнал «Дошкольное воспитание»
(на українском языке).

Тех. редактор *О. О. Чала*

Коректор *С. А. Тіктіна*

Адреса редакції: Київ, Ново-Павлівська, 2, Тел. 6-50-43.

БФ 02656. Замовлення 2490. Тираж 15.000. Друк. арк. 3. Обл.-видавн. арк. 4,2.
Формат паперу 70×108¹/₁₆. Підписано до друку 24.V 1952 р.

Київська обласна друкарня, вул. Леніна, 19.

Толя: «Я мамі подав сірники, щоб вона дрова підпалила».

Коля: «Мені тьотя подарувала цукерку, а я нею маму почастував».

Льоня: «А вчора моя сестра Валя готувала уроки, і мама мені сказала: «Не пустуй — це заважає сестричці». І я послухав».

Женя: «Я не пустувала, коли бабушка хворіла». «А зараз бабушка вже здорова?» запитую я. «Так, вона вже гуляє з іншою бабушкою».

Так поступово, розмовляючи з дітьми, вислуховуючи їх, виховую в них піклування про рідних.

Розмовляючи з батьками, я підкреслювала, що в сім'ї необхідно ввести чіткий розпорядок, режим

діяльності дітей. Діти не повинні заважати дорослим і школярам в їх роботі. Треба дітям знати, коли вони можуть пустувати, весело гратись. Розпорядок життя в сім'ї підтримується вказівками дорослих про те, що можна робити і чого не можна.

Багато уваги приділялось також питанню про значення прикладу й авторитету батьків для виховання в дітей товариських відносин і дружби.

Надіюсь, що, в молодшій групі спільними зусиллями нашого колективу закладено міцний фундамент для успішної роботи в наступних групах.

Використання художньої літератури в роботі з дітьми

Н. О. КРАСІНА,

дитячий садок № 58 м. Києва

В роботі з старшою групою я широко використовую дитячу художню літературу як один з могутніх засобів комуністичного виховання дітей.

Літературні твори, які ми подаємо дітям, повинні відповідати завданням комуністичного виховання, допомагати вихователю при розв'язанні педагогічних завдань — розвитку їх моральних якостей, пізнавальної діяльності та розвитку естетичних почуттів.

Художні літературні твори допомагають нам виховувати у дітей любов до свого рідного краю, до народів Радянського Союзу, до любимої соціалістичної Батьківщини, до героїчної Радянської Армії, до великих вождів В. І. Леніна і Й. В. Сталіна.

Кращі твори художньої дитячої літератури розповідають дітям про величні перетворення природи в нашій країні, знайомлять їх з соціалістичною дійсністю, із щасливим життям і працею радянських людей, які під проводом комуністичної партії йдуть до сяючих висот комунізму.

Через художню літературу вихователь підводить дитину до сприймання поетичного образу. Діти запам'ятовують образні вирази з казок, віршів, пісень і широко використовують у своїх творчих іграх, малюнках і т. ін.

Особливості психічного розвитку старших дошкільників, їх мислення дають можливість розширювати кругозір дітей не лише на базі їх безпосередніх спостережень, а й шляхом читання та розповідей про те, що виходить за межі їх особистого досвіду.

Товариш Сталін у своїх геніальних працях вказує, що розвиток мови й мислення є єдиний процес. Збагачуючи досвід дитини, даючи їй нові враження, необхідно своєчасно пов'язувати їх із словом.

Для дитини-дошкільника слово стає джерелом нових уявлень. Великого значення набувають розповіді й бесіди вихователя, художнє читання, розповідання, розучування віршів.

Плануючи свою роботу на певний період часу, я чітко накреслюю завдання з різних розділів програми.

Відповідно до цих завдань я і добираю яскраві зразки художньої літератури, складаючи наперед список творів, які маю подати дітям протягом найближчих 2—3 місяців.

Перш за все звертаюсь для цього до списку рекомендованої літератури, поданого у програмно-методичних вказівках, і добираю те, що в даному разі мені потрібно. Крім того, оскільки останнім часом видаю чимало нових творів для дітей, завжди намагаюся використати в своїй роботі і ці книжкові новини.

Значну увагу приділяю тому, щоб подавати дітям твори різних жанрів: оповідання, казки, вірші, загадки.

Якого ж критерію дотримуюсь я при доборі творів?

Кожний окремих твір розглядаю з погляду його змісту, ідейної спрямованості, зважаю, які саме моральні якості він може виховати, звертаю увагу на художність твору, на доступність дитячому сприйманню його форми, сюжету.

При доборі літератури враховую також інтереси дітей з метою розширити кругозір, уточнити і поповнити уявлення.

Поведінка окремих дітей також може визначати мій вибір того чи іншого твору з метою довести до свідомості дітей високе значення певної моральної ідеї і таким способом вплинути на них.

Визначивши час, коли саме я хочу подати дітям літературний твір, готуюсь до подачі його дітям, бо знаю, що самий тільки добір казки чи вірша ще не забезпечує успіху його сприймання дітьми та впливу на них. Адже залежно від якості виконання художнього твору вихователем він може або справити велике враження на дитину, або, навпаки, здатися їй нецікавим, а то й зовсім незрозумілим. Подібно до того, як майстерність музиканта-виконавця наближує твір композитора до слухачів, так і досконале художнє виконання літературного твору читцем або розповідачем розкриває цей твір для аудиторії.

Тому, перш ніж подати художній твір дітям, я сама уважно читаю

його, аналізую, які саме образи, слова або вирази в ньому можуть бути незрозумілі дітям, як їх потрібно розкрити ще до подачі твору, які слова бажано було б ввести в активний словник дітей, які знайомі слова закріпити, уточнити їх смислове значення. Продумую, яким саме повинен бути основний тон читання, які інтонації потрібно вжити в тому чи іншому місці, щоб якнайкраще розкрити задум автора, змалювати характери дійових осіб, створити певне ставлення слухачів до персонажів твору, викликати в дітей ті самі переживання, що ними пройнятий даний твір.

Хочу зауважити, що в нашому дитячому садку вихователі, підготувавшись до читання або розповідання певного художнього твору, перш ніж подати його дітям, зачитують цей твір перед колективом вихователів, прислухаються до порад і вказівок своїх товаришів.

Готуючись до подачі твору, намічаю також, як саме потрібно підготувати дитячий колектив до сприймання даного твору.

Пригадується мені екскурсія на Володимирську гірку, коли діти, спостерігаючи, як пасажирський пароплав причалував до пристані, запитали: «А як же люди вийдуть з пароплава на берег?» Це було перше ознайомлення дітей з пароплавом, яке вони часто відбивали потім у своїх творчих іграх.

Тільки після цього, щоб емоційно закріпити в дітей нові враження та набуті ними уявлення, я провела з дітьми інсценіровку з життя моряків, прочитала ряд творів. Участь в інсценіровці дала дітям багато радісних переживань,— з захопленням вони декламували коротенькі віршики, робили «зарядку», танцювали, швидко засвоювали все, чого їх вчили. Попередня підготовка дітей (в даному разі екскурсія) потрібна була для того, щоб діти глибше усвідомили образи художнього твору.

Великим сюрпризом для дітей був гарно оформлений «пароплав».

Творчі ігри дітей збагатились новою тематикою — в них часто стали з'являтися «пароплави».

Дитячий садок № 2, м. Станіслав

Під час ігор та занять за вибором, побачивши, що Валерик, Толя і Єва почали зносити на середину кімнати стільці, я запитала: «Що ви будете робити?» «Корабель», відповіла Єва. «Ми будемо моряками Сталіна», з гордістю виголосив Толя. Діти швидко побудували «корабель». Я поставила на нього щоглу з прапором. До тих, що гралась, приєдналося ще багато дітей.

«А мій дядя — моряк, він мало буває вдома, а все на кораблі», каже Толя. Я допомагаю Толі розказати своїм товаришам про свого дядю-моряка, як і де він плавав. «У моряків корабель, як дім», зауважує Льоня. Я пригадую дітям слова із інсценівки: «Даль морская нам знакома, краток отдых на земле, и опять, друзья, мы дома у себя на корабле!»

Спинюсь на кількох актуальних програмно-методичних завданнях, опрацьованих мною в старшій групі.

Відомо, що вдало, художньо подані в літературних творах образи є ідеалами, до яких прагнуть діти. Дії і поведінка героїв впливають на дітей, викликають в них бажання діяти саме так, як їх улюблені герої, бути подібними до них, викликають

в дітей бажання бути такими ж чесними, відданими своїй Батьківщині, бути правдивими, як був маленький Володя Ульянов, бути мужніми і сміливими, як Сталін, Кіров.

Серед наших вихованців були інколи прояви хвальби своїми гарними вчинками. Наприклад, одна дівчинка допомагала мені садити квіти, робила це з великим захопленням, але потім цілий день повторювала: «Правда, я вам допомагала?», «Я поливала квіти і воду носила».

Були й з іншими дітьми подібні випадки. Я прочитала в групі «Рассказ о неизвестном герое», підкреслила дітям, як добре бути скромним, яке велике діло зробив герой оповідання, врятувавши життя дівчинці. Але він зовсім не хвалився цим. Діти уважно слухали мене. Оповідання справило на них велике враження, — це підтвердила дальша поведінка дітей.

Хочу навести ще один приклад, як літературно-художні твори впливають на поведінку окремих дітей.

Маленька Ліля вороже поставилася до своєї новонародженої сестрички. Вона пропонувала матері викинути нову дівчинку або подарувати комусь. Я розмовляла з Лілею, нама-

галась повернути її симпатію до сестрички і, нарешті, прочитала оповідання «Люся і Васильок» С. Георгієвської, в якому наведено подібну ситуацію. Це оповідання дуже сподобалося дітям, а також і Лілі, зворушило її. Прослухавши оповідання, вона сказала: «А в моєї Інночки теж ручки м'якенькі та ще й з ямочками, вона їх смоче, вона вся м'якенька, вона вже сміється». Я підтримала розмову: «Ти, Ліля, допомагаєш мамі доглядати сестричку? А коли вона підросте, приведеш її до нас, у дитячий садок?» У ставленні Лілі до сестрички від цього дня сталася певна зміна — вона часто розповідала мені й дітям про свою сестричку: «А вона мене любить, як я підйду — сміється». Мати також помітила і розповіла мені про цю зміну: «Ліля вже полюбила малу, так піклується про неї».

В моїй практиці були й інші випадки, коли літературні твори допомагали мені виховувати в дітях ті чи інші позитивні якості: правдивість, витримку і дружнє ставлення до товаришів.

Але такий вплив на дитину художні твори справляють лише тоді, коли образи твору зрозумілі дітям, дійшли до їх свідомості.

Наведу приклади і про вплив художньої літератури на ставлення дітей до природи, приклади того, як я працювала над обраним твором.

Перед тим як прочитати твір про природу, я приділила велику увагу ознайомленню дітей з природою, врахувавши при цьому ту обставину, що більшість дітей нашого санаторного дитячого садка вперше відвідує дошкільну установу, і через це відчуваються гострі недоліки в їх розвитку. Багато дітей зовсім не знає назв квітів, пташок, не відрізняють дерев від кущів.

Весною в глибині нашого саду вибилися з-під землі проліски. Діти вперше побачили їх у природному оточенні і спочатку не впізнали, хоч і бачили вже в букетиках. Я сказала, що це перші весняні квіти. Проліски стали об'єктом наших щоденних, щогодинних спостережень. Частину пролісків ми викопали й посадили у своєму куточку природи.

Діти розглядали їх, порівнювали з іншими квітами, запитували, висловлювали своє здивування: «А чому листочки в них такі, неначе травка?», «А я думала, що це незабудки, а корінець, як цибулька, маленький» і т. ін.

Я прочитала дітям вірш Марії Познанської «Пісня проліска».

Читання «Пісні проліска» під час спостережень квітки було надзвичайно влучним. Враження, що їх дістали діти, закріпилися в художній поетичній формі. Ще більше закріпилися ці враження у весняній інсценівці, під час якої дівчинка Оксаночка, одягнена в убрання проліска, декламувала вірш. Після цього діти ще ніжніше ставилися до своїх квітів. Діти, дивлячись на них, по своєму відтворювали окремі рядки з вірша: «Це перша квіточка весни», «А це їх рученьки зелені».

Крім того, я прочитала ще вірш «Проліски» Наталі Забіли. Діти запам'ятали окремі куплети вірша і з задоволенням їх повторювали: «Проліскам блакитним тепло на вікні, розкривають квіти вінчики ясні. Буду поливати їх, буду берегти, щоб на майське свято з квітами піти!»

У дітей закріпились чіткі уявлення про проліски, і вони вже ніколи не змішували їх з іншими квітами. Мова дітей збагатилась новими словами і виразами: «Проліски — перші весняні квіти», «Весна золота» і т. д. Так вивчила з дітьми вірші «Весна» Т. Шевченка, «Зима и весна» Тютчева, «Весна» Я. Коласа, «Верба» Трутнєвої, прочитала їм оповідання з книги О. Копиленка «Як вони поживають», «Пісню жайворонка» О. Донченка, «Синичкин календарь» з книги «Круглый год» та ін.

Весь поданий дітям літературний матеріал доповнював дитячі спостереження над природою, допомагав більш тонкому сприйманню природи, розвиткові творчої уяви.

Тепер розповім, як я вивчала з дітьми вірш Т. Шевченка «Весна», що є одним з високохудожніх зразків української поезії, в якому чудово втілені образи краси пробудження природи.

Готуючись до подачі цього вірша і проаналізувавши його текст, я побачила, що у вірші є й незнайомі дітям слова. Маючи сумнів, чи знають діти, що таке «барвінок», я спитала їх про це. Вони відповіли: «Це в нас є такий журнал». Подачу вірша довелося трохи відкласти. Хотілося познайомити дітей із справжнім барвінком, і ми дістали барвінок з корінцями, посадили його у дворі на схилах і на своєму майданчику.

Діти були дуже зацікавлені новою рослиною, гладили блискуче листя, довгі розложисті стеблини. «А квіти у барвінка будуть?» запитували вони. Я звернула увагу на маленькі бутончики. Декілька дітей взялися доглядати барвінок, обгородили його паличками, поливали, підпушували землю. За 2—3 дні барвінок рясно зацвів своїми блакитними квітами. Радість була велика, діти приводили малечу, пояснювали малюкам, що це «барвінок». Я запропонувала посадити трохи барвінку на ділянці малюків.

З «рястом», про який згадується у вірші, діти були вже знайомі раніше. Щоб закріпити назви квітів, проводила з дітьми дидактичні ігри: «Магазин квітів», «Відгадай, яка квітка», давала завдання малювати окремі квіти.

Про жайворонка я прочитала народну пісеньку і вдруге прочитала оповідання О. Донченка «Пісня жайворонка». Нагадала дітям і про особливість жайворонка співати, піднімаючись високо вгору. Тільки після цього я прочитала дітям вірш Шевченка «Весна». В цей день у групі на столах були розставлені букети з знайомими вже дітям рястом і барвінком.

Вірш цілком дійшов до дітей. «Який гарний вірш,— сказала Наташа,— це про весну». «Як гарно весною, квітів багато», додала Галя. Я запропонувала дітям назвати, які ж саме весняні квіти вони знають. Діти ясно і чітко називали квіти, з якими їм довелося познайомитись. Я прочитала вірш ще 2 рази, і діти виявили бажання розучити його.

Пізніше, коли діти вже вивчили вірш, мені було цікаво перевірити,

як дійшли до них образи вірша: «Встала весна, чорну землю сонну розбудила», «і на полі жайворонок, соловейко в гаї, землю, убрану весною, вранці зустрічають». Діти своїми словами пояснювали зміст цих образних виразів. Перший з них вони пояснили так: «усе спало, була зима, а весна прогнала зиму, і все прокинулось, стало все рости, і трава, квіти, листочки на деревах».

Цей вірш став одним з улюблених віршів дітей, і вони завжди з охотою його декламували.

Влітку нам довелося повезти дітей на машині в ліс, біля якого був розташований наш город. Діти бачили, як працювали на городі працівники нашого дитячого садка, а поруч — колгоспники на своєму городі. Тоді ж більшість дітей вперше побачила, як росте в полі хліб.

Я прочитала їм розділ про колгосп з книги Б. Житкова «Що я бачив», і діти дуже весело сміялися над «Чомучкою», який казав, що ніякого хліба на полі не було.

«Він думав, що просто буханки ростуть на полі», говорили Толя, Ніна, пишаючись тим, що вони вже знають, як росте хліб.

Щоб розширити уявлення дітей про колгосп, я читала їм уривки з поеми М. Познанської «У колгоспі «Перемога», що образно змальовують різні моменти колгоспного життя.

Маленькими групками водила дітей подивитись колгоспні ларьки з овочами й молочними продуктами.

В результаті ознайомлення дітей з колгоспним життям та працею через літературні твори, ілюстрації, розповідання збагатився обсяг уявлень дітей та їх словник; дітям став відомий зміст таких слів, як лани, сівалка, комбайн, жнива, пасіка.

Діти уявляли тепер собі той тісний зв'язок, що існує між містом і селом, в них з'явилась велика повага до праці колгоспників.

Працюючи на своєму маленькому городі, діти згадували: «А в колгоспі багато-багато і моркви, і буряків, і соняшників».

Так уявлення про життя і працю колгоспників, здобуті дітьми безпо-

середньо, а також через художні твори відіграли значну роль у формуванні поведінки дітей.

В своїй статті я хочу спинитися й на тому, як ми працювали в нашому дитячому садку над казкою. Ми помітили, що діти навіть старшої групи мало знають казок, особливо народних. Вони дуже просили прочитати їм «Колобок», переживали пригоди колобка, зайчика із казки «Лисичка і зайчик». Якось я показала дітям нові картинки до 6 народних казок і була дуже здивована тим, що сміливо і твердо вони назвали лише курочку рябу. Щождо інших картинок, то більшість збивалась або й зовсім не могла відповісти, на сюжет якої казки намальовано ту чи іншу картинку.

Цей недолік мені хотілося ліквідувати, щоб збагатити дитячу уяву казковими образами, зробити казку близькою, рідною дітям. В умовах нашого санаторного дитячого садка ми маємо досить часу для дитячого дозвілля. Тому велике місце ми приділили казці, розповіданню казок вихователем та дітьми, показу діафільмів, драматизації казок, що зробило великий вплив на ігри дітей, в яких вони творчо відображали казкові сюжети.

Поряд з народними казками дітям було подано казки окремих письменників, наприклад, казку Н. Забіли — «Про півника та курочку і про хитру лисичку», С. Маршака — «12 місяців», Одоєвського — «Мороз Іванович» та ін.

Вважаючи казку Наталі Забіли «Про півника та курочку і про хитру лисичку» цінним внеском в дитячу художню літературу, ми не раз подавали її дітям. Я й хочу поділитись тим, як ми працювали над цією казкою і над введенням її в дитячий побут. Хотілося повністю довести до дітей той ліризм і гумор, що так тісно переплітаються в поетичному творі Забіли, ту щирість і теплоту, з якою автор казки ставиться до своїх персонажів.

Велику увагу я приділила підготовці до подачі казки дітям. Уважно прочитавши її (і не один раз), я виділила ті образи, слова, вирази, які можуть бути незрозумілі дітям.

Наприклад, діти, що живуть в умовах міста, не знають, що таке зелений гай, намістечко. Слово «рясний» (рясне листячко, рясні килички), що зустрічається в казці, було також невідоме дітям. У зв'язку з цим мені довелося навіть відкласти трохи розповідання казки дітям, щоб мати можливість без будь-якої штучності добре підготувати дітей до повноцінного сприймання казки.

Крім підготовчої словникової роботи, я повинна була підготуватись до самого розповідання казки: добрати правильних інтонацій, через них розкрити перед дітьми образи наївних півника та курочки, доброзичливих, щирих зайчика та білочки, що відразу здалися півникові та курочці такими страшними мандрівниками, хитрої та лукавої лисички, хижого вовка. Хотілося, щоб діти відчували ліризм, яким пройнята вся навколишня природа, на фоні якої відбувається дія цієї казки, щоб діти відчували красу мови, якою написана казка. Це все у великій мірі залежить від способу подачі твору, уміння гарно розповісти. Казка дуже зацікавила дітей, вони просили розповісти її ще раз. Діти часто повторювали окремі вирази казки: «Ось ідуть вони зеленим гаєм, а навколо вітерець куці колихає», «Ягідки, як червоне намістечко», «А лисичка розпушила хвостик» і т. ін. Я допомагала дітям пригадувати найбільш яскраві вирази і образи. В своїх іграх діти почали відтворювати деякі окремі сценки. Вітя з Вовою поважно виступають по доріжці в саду: «Це півник та курочка ідуть мандрувати по світу, вони вже не хотять дома сидіти», каже з усмішкою Вова. Назустріч їм стрибає Ліля і переймає їх. «А це зайчик ось біжить», каже Ляля. «Хто, хто, тут ходить по моему гаю, хто тут мої куці ламає?» До них приєднується ще кілька дітей, які за моєю пропозицією розгортають далі гру за сюжетом казки, вдало користуючись мовою її персонажів.

Цю казку ми драматизували. Діти, учасники гри-драматизації, поводились невимушено, прекрасно володіли текстом, влучно замінювали

одні слова іншими, додержуючись загального стилю казки. Ми повторювали цю драматизацію-гру кілька разів. Учасники її змінювались, бо всім хотілося побути зайчиком, білкою, лисичкою і т. ін.

Нашу улюблену казку ми показали і дітям інших груп.

Казка і особливо її художня мова увійшли в дитячий побут. Спостерігаючи в саду, як нахилиються від вітру дерева, Валя зауважує: «Навколо вітерець дерева колихає». Накривши на стіл і розклавши на тарілках фрукти, чергова Галя звертається весело до дітей: «А прошу до нас у гості, відпочиньте в нашій хатинці». «У нас тут гарні для вас гостинці», додає Тамара. Звичайно, я також при нагоді вживала той чи інший вираз казки, любила жартувати з дітьми: «Та тут же такі хороші звірі», кажу я, коли ми розглядали білок, що жили у нас в дитсадку. Діти доповнили: «А вушка у них з китицями і хвіст пухнатий».

Внаслідок такої проробки художнього твору мова дітей збагачується новими словами, набуває образності, в дітей виховується любов до казки, певні художні почуття.

Наша робота з дітьми в дитячому садку дає багато можливостей до того, щоб у кожному окремому випадку по-різному використати той чи інший літературний твір.

Підсумовуючи зроблене, я можу сказати, що у дітей у великій мірі збільшився інтерес до книжок, з'явилась любов і пошана до них. З великою радістю вони зустрічають кожную нову книжку, цікавляться її назвою, іноді навіть і автором книж-

ки. Запитують, чому давно не приходять нові журнали «Мурзилка», «Барвінок», знають, які номери прийшли до нас останніми.

В куточку книжки діти зосереджено розглядають книжки, обмінюються враженнями, думками.

Вважаю, що дітей старшої групи слід знайомити з іменами письменників, найбільш близьких своєю творчістю дітям. Це ще більше підвищить інтерес дітей до літературних творів. Я показувала дітям портрети Пушкіна, Шевченка, розповіла коротенько їх біографії. Діти моєї групи знають П. Тичину, Н. Забілу, С. Михалкова.

Велика кількість дитячих книжок, що видаються в Радянському Союзі, викликає бажання познайомити дітей все з новими й новими творами, але досвід показав мені, що це призводить до перевантаження дітей. Відібравши відповідно до програмних завдань літературні твори, я прагну до того, щоб глибоко проробити їх з дітьми, через деякий час повернутись до того чи іншого твору, щоразу привертаючи увагу дітей до якихось нових моментів у ньому.

Така проробка літературних творів допомагає здійснювати завдання програмного матеріалу щодо ознайомлення дітей з навколишнім світом, закріплювати уявлення дітей, розширювати їх кругозір, виховувати моральні якості нової людини; вона сприяє збагаченню дитячого словника, змістовності і виразності мови дитини, розвитку зв'язної мови, нарешті, вихованню в дітей любові до книжки, до рідної літератури.

